

Григорій Монастирський,
доктор економічних наук, професор

РЕФОРМА З ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ: ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ, ЕКОНОМІЧНИЙ ТА СОЦІАЛЬНИЙ ВИМІРИ

- Ефективний розвиток будь-якої організації, значною мірою, визначається характером її структури.
- Життєздатною й ефективною є лише та системи елементи якої є життєздатні та ефективні

**СИЛЬНІ ГРОМАДИ – СИЛЬНІ РЕГІОНИ -
СИЛЬНА ДЕРЖАВА**

- **Централізація** — це концентрація прав ухвалення рішень, зосередження владних повноважень на верхньому рівні керівництва організацією.

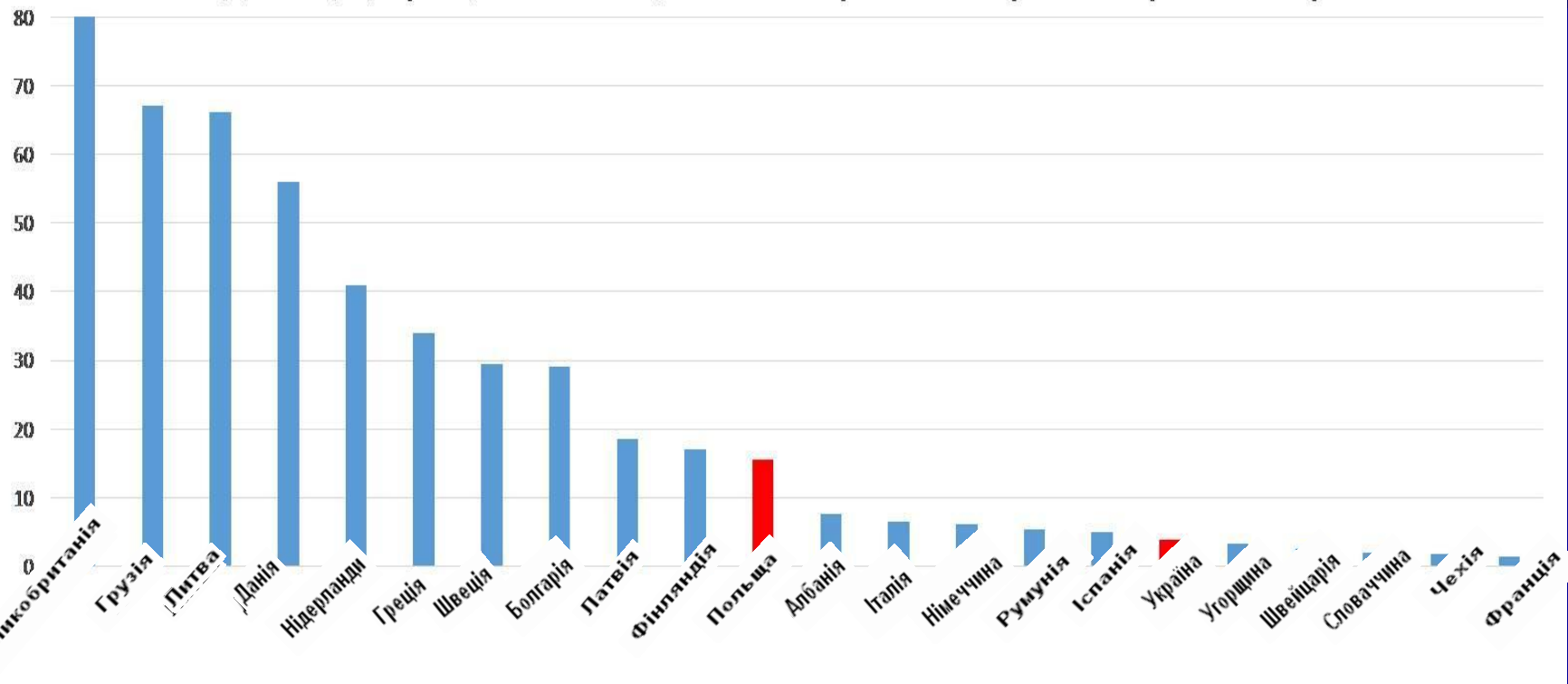
- **Децентралізація** — це передача або делегування відповідальності за низку ключових рішень, а отже, передача відповідних цій відповідальності прав на нижні рівні управління організацією.

Проблеми реалізації оптимального співвідношення централізації та децентралізації влади в Україні:

- розбалансування біполярної системи влади на регіональному рівні;
- надмірна політизація міських, районних та обласних рад;
- об'єктивна нежиттєздатність переважної більшості територіальних спільнот базового рівня;
- законодавча неврегульованість проблеми адміністративно-територіального устрою (збереження радянського підходу до виокремлення АТО зі спеціальним статусом; існування "матрьошкових" та анклавних громад; відсутність у багатьох випадках чітко визначених у натурі меж адміністративно-територіальних одиниць, особливо базового рівня);
- невизначеність моделі взаємовідносин "центр-місцевість";
- диспропорції децентралізаційних процесів у компетенційному та ресурсному вимірах;
- нескоординованість формування міжрайонних структур органами державної влади та державними установами

Українські територіальні громади на тлі інших громад країн Європи

Середня чисельність населення адміністративно-територіальних одиниць (муніципалітетів) базового рівня в окремих країнах Європи

ЕФЕКТИВНИЙ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ
АДМІНІСТРАТИВНО-ТЕРИТОРІАЛЬНИЙ УСТРІЙ:

ГРОМАДА

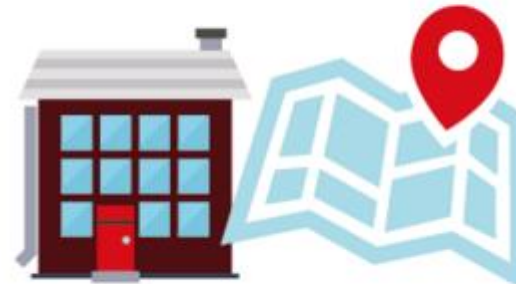
РАЙОН

РЕГІОН

СУБСИДІАРНІСТЬ —

ПИТАННЯ ВИРІШУЮТЬСЯ НА ТОМУ РІВНІ, ДЕ
ЦЕ НАЙБІЛЬШ ЕФЕКТИВНО

МІСЦЕВА ВЛАДА СТАЄ НЕЗАЛЕЖНОЮ У ПРИЙНЯТТІ
РІШЕНЬ В МЕЖАХ ПОВНОВАЖЕНЬ

8 причин оновити

ФУНКЦІЇ

ЦЕНТРАЛЬНОЇ ВЛАДИ СТАЮТЬ БІЛЬШ ЧІТКИМИ І ЗРОЗУМІЛИМИ:

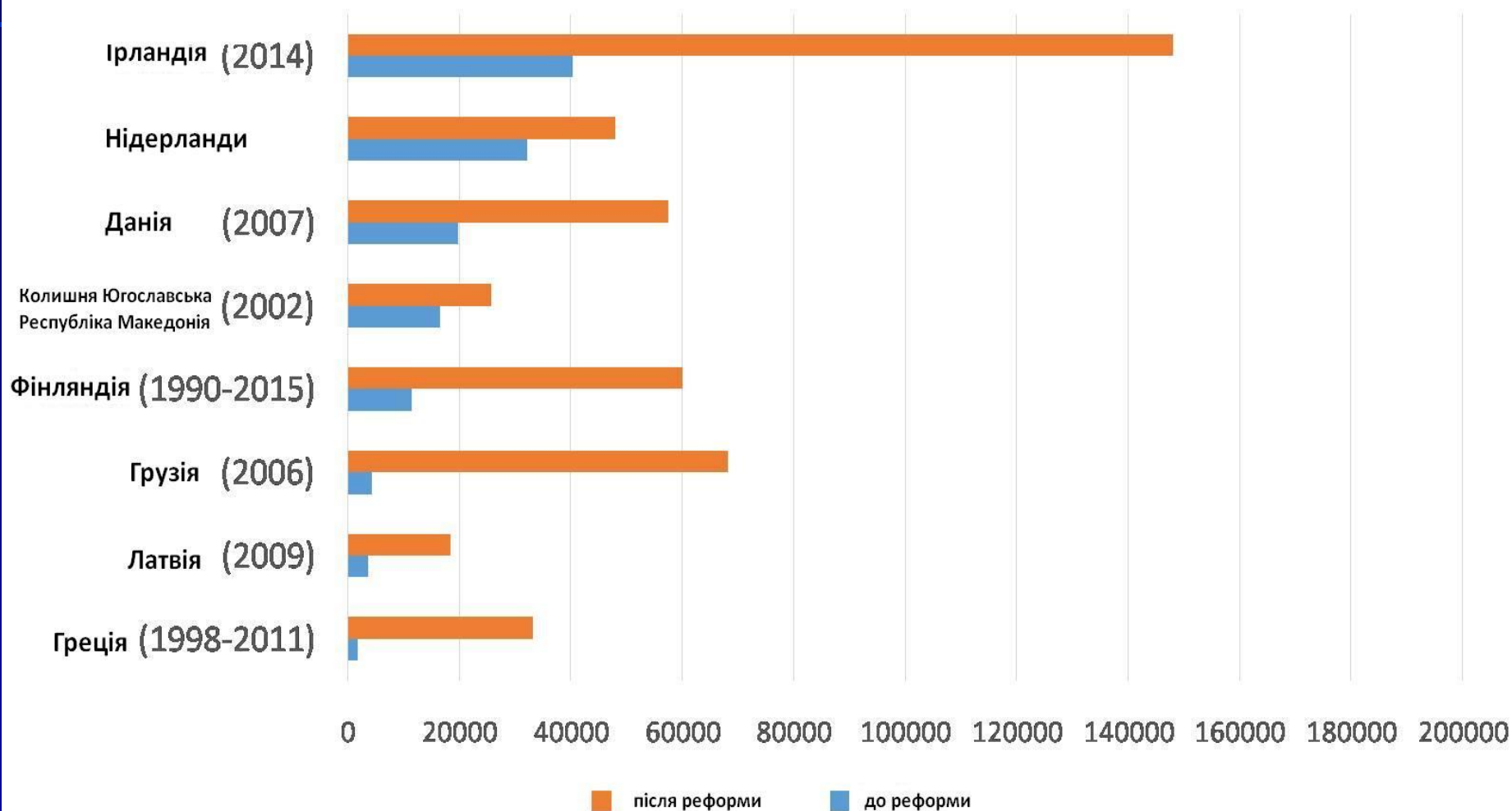
- ПРИЙМАЄ ЗАКОНИ — ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА ФУНКЦІОНУВАННЯ ДЕРЖАВИ
- НАГЛЯДАЄ ЗА ДОДЕРЖАННЯМ КОНСТИТУЦІЇ І ЗАКОНІВ УКРАЇНИ
- ГАРАНТУЄ УНІТАРНІСТЬ ДЕРЖАВИ, ЗАБЕЗПЕЧУЄ ТЕРИТОРІАЛЬНУ ЦІЛІСНІСТЬ І НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ, ЇЇ СУВЕРЕНІТЕТ, ПРАВА І СВОБОДИ ГРОМАДЯН

Реформи адміністративно-територіального устрою в країнах Європи

- Грузія – 2006,
- Данія – 2007,
- Латвія – 2009,
- Греція – 2011,
- Ірландія – 2014, Албанія – 2014 (2015-вибори)
- Фінляндія – 2013-14 (2015-вибори)
- В цих країнах реформи пройшли в один тур – за ухваленими законами.
- Країни, які намагалися проводити реформу в два тури (добровільний та обов'язковий) не змогли завершити реформу на основі добровільного етапу.

Середня чисельність населення адміністративно-територіальних одиниць в країнах, що впровадили реформу після 2000 року

Після прийняття Конституції України та Закону України "Про місцеве самоврядування" в Україні розпочався процес пошуку нової моделі розподлу владм ""центр-місцевість, суб'єктами якого стали органи державної влади, органи місцевого самоврядування, громадські організації (фонди, асоціації), науковці, міжнародні організації та політичні партії

Підходи до формування моделі розподілу влади "центр-місцевість"

- 1) Концепція адміністративної реформи в Україні (1998 рік);
- 2) Концепція державної регіональної політики (2001 рік);
- 3) Державна стратегія управління місцевим і регіональним розвитком на 2004-2010 роки (2003 рік);
- 4) «Реформа для людини» (2005 рік);

Підходи до формування моделі розподілу влади "центр-місцевість"

- 5) Концепція (концептуальні засади) реформи адміністративно-територіального устрою України Української асоціації місцевих та регіональних влад) (2005 рік);
- 6) Концепція децентралізації державного управління та розвитку місцевого самоврядування Асоціації міст України та громад (2005 рік);
- 7) Проект закону «Про внесення змін до Конституції України» щодо удосконалення механізму організації публічної влади (наступний етап конституційної реформи) (2007 рік);
- 8) Проект реформи Міністерства регіонального розвитку та будівництва України (2008-2009 роки);
- 9) Проект Конституції України (2009 рік);

Перспективні громади Тернопільської області (2008-2009 рр.)

№ п/п	Назва територіальної громади	Назва населеного пункту	Населення, (тис. чол.)
1.	2.	3.	4.
1.	Бережанська громада	м. Бережани	41,125
2.	Білобожницька громада	с. Білобожниця	13,508
3.	Борщівська громада	м. Борщів	29,885
4.	Буданівська громада	с. Буданів	11,037
5.	Бучацька громада	м. Бучач	41,366
6.	Великобірківська громада	смт. Великі Бірки	14,825
7.	Великодеркальська громада	с. Великі Дедеркали	16,676
8.	Вишнівецька громада	смт. Вишнівець	25,600
9.	Гримайлівська громада	смт. Гримайлів	11,399
10.	Гусятинська громада	смт. Гусятин	16,697
11.	Заліщицька громада	м. Заліщики	32,667
12.	Залозецька громада	смт. Залізці	19,531
13.	Збаразька громада	м. Збараж	35,749
14.	Зборівська громада	м. Зборів	27,458
15.	Золотниківська громада	с. Золотники	9,415
16.	Золотопотіцька громада	смт. Золотий Потік	16,756
17.	Козівська громада	смт. Козова	29,262
18.	Козлівська громада	смт. Козлів	12,417
19.	Копичинська громада	смт. Копичинці	15,621
20.	Коропецька громада	смт. Коропець	15,462
21.	Кременецька громада	м. Кременець	42,647
22.	Лановецька громада	м. Ланівці	29,731
23.	Мельнице-Подільська громада	смт. Мельниця-Подільська	25,313
24.	Микулинецька громада	смт. Микулинці	16,413
25.	Монастирська громада	м. Монастирськ	25,578
26.	Новосільська громада	с. Новосілка	10,623
27.	Підволочиська громада	смт. Підволочиськ	20,095
28.	Підгасцька громада	м. Підгайці	24,542
29.	Почаївська громада	м. Почаїв	22,706
30.	Пробіжнська громада	с. Пробіжна	12,834
31.	Скала-Подільська громада	смт. Скала-Подільська	17,567
32.	Скалатська громада	м. Скалат	16,302
33.	Струсівська громада	с. Струсів	11,363
34.	Теребовлянська громада	м. Теребовля	29,500
35.	Тернопільська громада	м. Тернопіль	267,772
36.	Товстенська громада	селище Товсте	23,090
37.	Хоростківська громада	м. Хоростків	22,602
38.	Чортківська громада	м. Чортків	54,667
39.	Шумська громада	м. Шумськ	20,252
			1130,053

Підходи до формування моделі розподілу влади "центр-місцевість"

- 10) Послання Президента України до Верховної Ради України «Модернізація України — наш стратегічний вибір» (2011 рік);
- 11) Концепція реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні (2014 рік);
- 12) Закон України "Про співробітництво територіальних громад" (2014 рік);
- 13) Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» (2015 рік);
- 14) проект змін до Конституції України (щодо децентралізації державної влади, реформування місцевого самоврядування та адміністративно-територіального устрою) (2015-2016 рр.).

2014 рік

Концепція реформування
місцевого самоврядування та
територіальної організації влади

Зміни до Бюджетного Кодексу
в частині фінансової децентралізації;

Зміни до Закону «Про місцеве
самоврядування» щодо
запровадження посад старост;

Закон «Про добровільне об'єднання
громад»;

Методика формування спроможних
громад

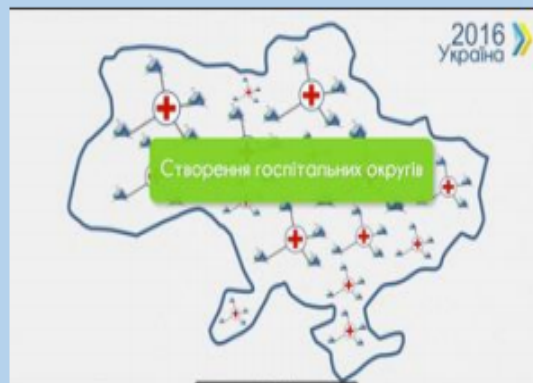
ПЛАНИ НА НАЙБЛИЖЧІ РОКИ

У правовій сфері очікується прийняття:

- Змін до Конституції України в частині децентралізації;
- Закону про адміністративно-територіальний устрій;
- Закону «Про місцеве самоврядування» (нова редакція)
- Закону «Про муніципальну варту»;
- Змін до закону «Про добровільне об'єднання» в частині спрощення процедури об'єднання громад;
- Зміни до податкового та бюджетного законодавства в частині забезпечення повноважень ОТГ

В створенні організаційних структур підтримки реформи :

- Запуск центрального офісу реформ та регіональних центрів підтримки місцевого самоврядування за активної підтримки донорських структур

За експертними оцінками передбачається

на I етапі

орієнтовна кількість спроможних громад :

з 12 000 рад сформувати 1500- 1800 громад

на II етапі

планується зменшення кількості районів:

з 490 районів до 100-120

Об'єднання територіальних громад

СУБ'ЄКТИ ВІДНОСИН.
ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ:

СЕЛА

СЕЛИЩА

МІСТА

УМОВИ ДОБРОВІЛЬНОГО ОБ'ЄДНАННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД:

- 1) у складі об'єднаної ТГ, не може існувати інша ТГ;
- 2) межі об'єднаної ТГ, визначаються межами ТГ, що об'єдналися, і в т.ч. територія за межами населених пунктів;
- 3) при об'єднанні ТГ беруться до уваги соціально-економічні чинники;
- 4) якість та доступність публічних послуг вище, ніж до об'єднання.

Принципи:

- конституційності та законності;
- добровільності;
- економічної ефективності;
- державної підтримки;
- повсюдності місцевого самоврядування;
- прозорості та відкритості;
- відповідальності

ГОЛОВНЕ:

Бажання
громад

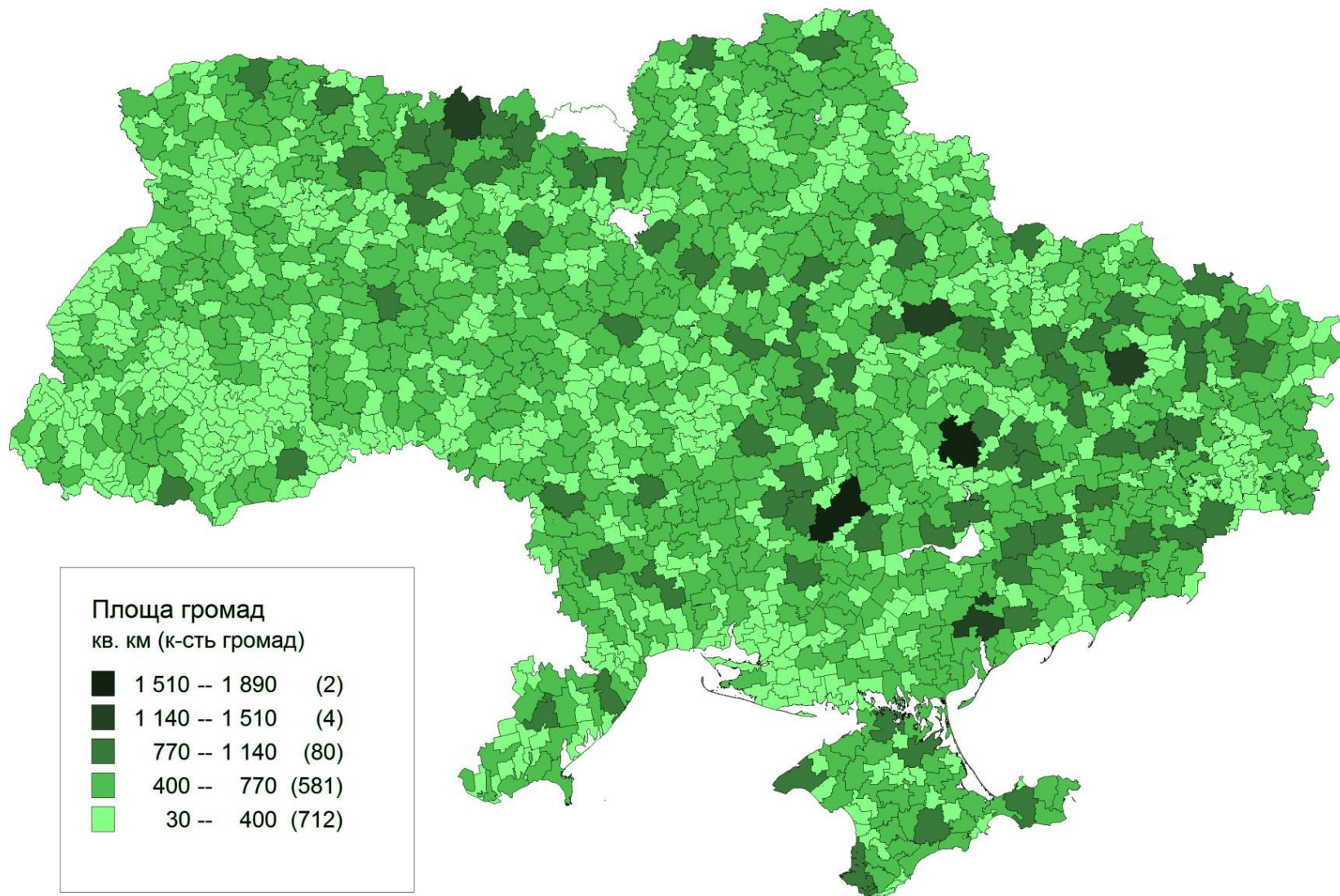

Результати реформи

Основні послуги, що надаються у громаді

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ: УКРАЇНА 1405 ГРОМАД

«Реформа з децентралізації довела, що здатна змінювати якість життя у країні.

Українці, які повірили у реформу і об'єдналися, вже сьогодні чітко відчують здобутки децентралізації через безліч реалізованих інфраструктурних проєктів. А їх вже понад 11 тисяч. За рахунок державної підтримки і місцевих бюджетів в громадах з'явилися нові школи, дитячі садочки, амбулаторії, стадіони, ЦНАПи, Центри безпеки тощо.

Однак, перед реформою з децентралізації ще стоять серйозні виклики, бо її незворотність досі політично не зафіксовано в Конституції України»

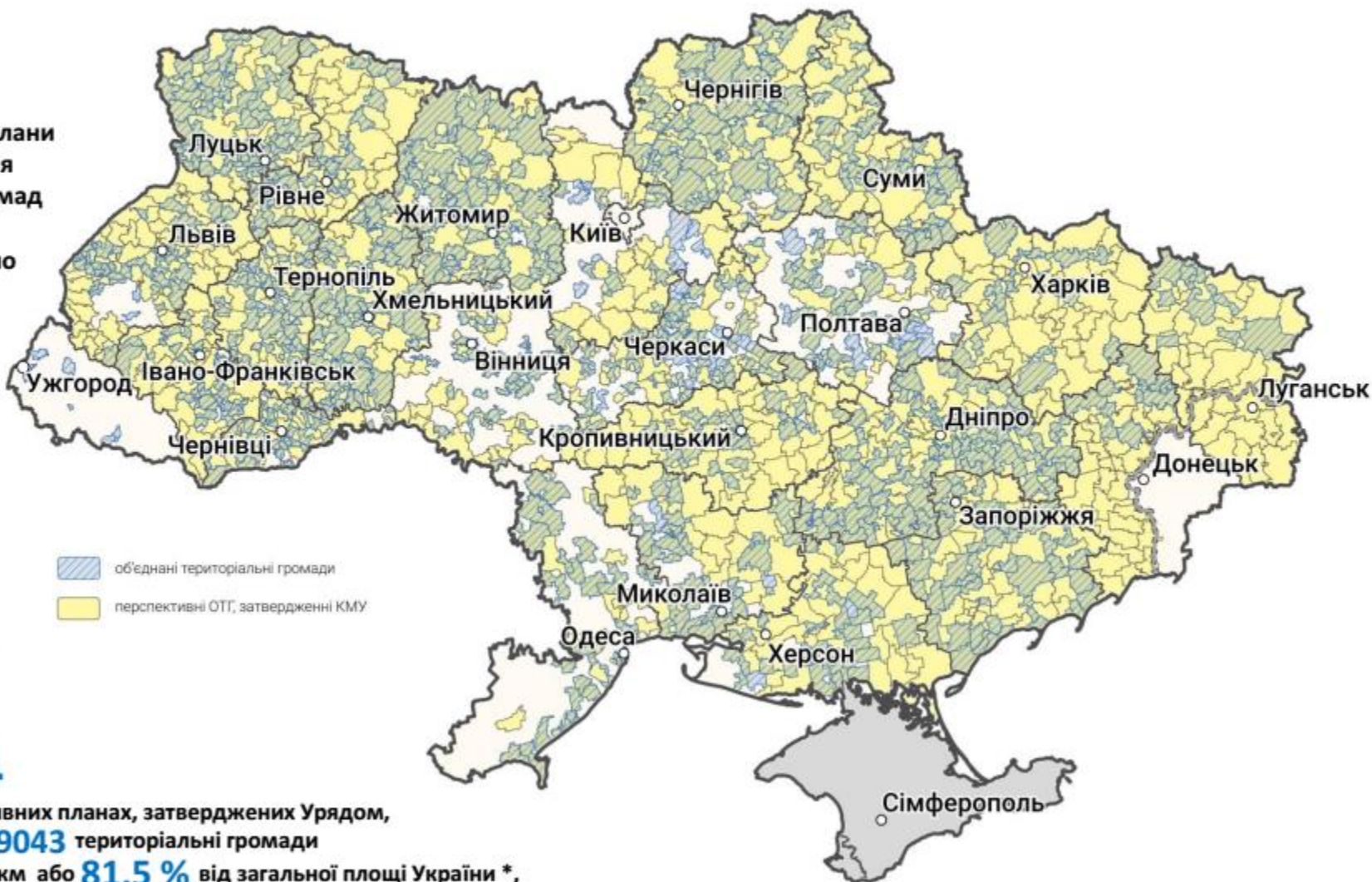
Прем'єр-міністр України Володимир Гройсман

23

перспективні плани
формування
територій громад
областей
затверджено
Урядом

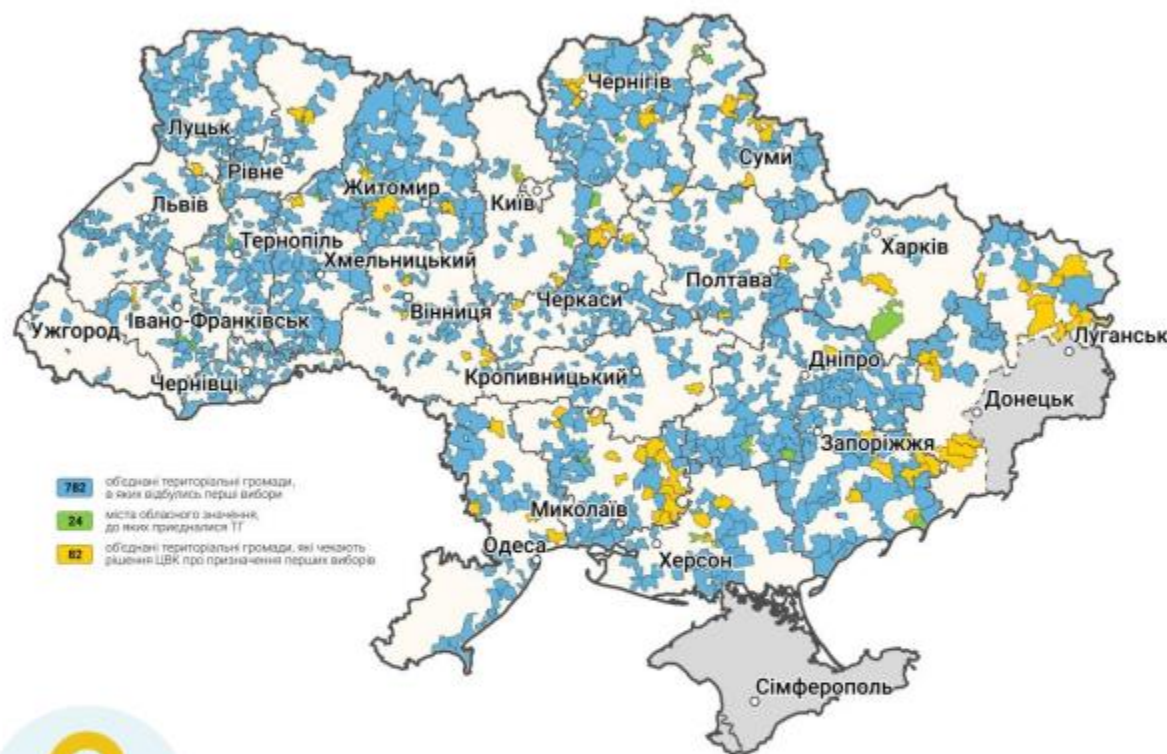
об'єднані територіальні громади
перспективні ОТГ, затверджені КМУ

1304

ОТГ у перспективних планах, затверджених Урядом,
які об'єднують **9043** територіальні громади
(**469162** кв.км або **81,5 %** від загальної площі України *,
28,8 млн. осіб або **73,5 %** від загальної чисельності населення України*)

Приєднання громад до ОТГ

№ п/п	Область	К-сть ОТГ, до яких приєдналися ТГ	К-сть ТГ, що приєднались до ОТГ	К-сть ОТГ, що чекають рішення ЦВК щодо призначення додаткових виборів до рад ОТГ	К-сть ТГ, що чекають рішення ЦВК щодо призначення додаткових виборів
1	ВІННИЦЬКА	1	2	4	12
2	ВОЛИНЬСЬКА	9	13	2	2
3	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	4	7		
4	ДОНЕЦЬКА				
5	ЖИТОМИРСЬКА	3	12	7	9
6	ЗАКАРПАТСЬКА				
7	ЗАПОРІЗЬКА	2	4	1	1
8	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	3	3		
9	КИЇВСЬКА				
10	КІРОВОГРАДСЬКА	1	1	2	2
11	ЛУГАНСЬКА			2	2
12	ЛЬВІВСЬКА				
13	МИКОЛАЇВСЬКА				
14	ОДЕСЬКА	1	1	1	1
15	ПОЛТАВСЬКА	1	4		
16	РІВНЕНСЬКА			2	2
17	СУМСЬКА	1	1	3	4
18	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	1	2	3	4
19	ХАРКІВСЬКА	1	1	2	2
20	ХЕРСОНСЬКА			1	1
21	ХМЕЛЬНИЦЬКА	3	4	3	4
22	ЧЕРКАСЬКА	1	3	3	8
23	ЧЕРНІВЕЦЬКА	5	7	1	1
24	ЧЕРНІГІВСЬКА			5	11
РАЗОМ		37	65	42	66

Створено
888
об'єднаних
територіальних
громад, з яких:

82-
очікують рішення
ЦВК про призначення перших
виборів (в тому числі 45 ОТГ, у яких
вибори не відбулись у зв'язку з введенням
воєнного стану)

24 -
міста обласного
значення, до яких
приєдналися ТГ

Приєднання громад до МОЗ

24

міста обласного значення, до яких приєдналися 60 ТГ

5

міст обласного значення, в яких розпочато процедуру приєднання

№ п/п	Область	К-сть міст обласного значення, до яких приєднався ТГ	К-сть ТГ, що приєднались до міст обл. значення
1	ВІННИЦЬКА	2	2
2	ВОЛИНЬСЬКА		
3	ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	2	2
4	ДОНЕЦЬКА		
5	ЖИТОМИРСЬКА	2	2
6	ЗАКАРПАТСЬКА		
7	ЗАПОРІЗЬКА	1	2
8	ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	1	5
9	КИЇВСЬКА	3	13
10	КИРОВОГРАДСЬКА		
11	ЛУГАНСЬКА		
12	ЛЬВІВСЬКА		
13	МИКОЛАЇВСЬКА	1	1
14	ОДЕСЬКА		
15	ПОЛТАВСЬКА	1	1
16	РІВНЕНСЬКА	1	1
17	СУМСЬКА	1	1
18	ТЕРНОПІЛЬСЬКА	2	5
19	ХАРКІВСЬКА	1	19
20	ХЕРСОНСЬКА	1	1
21	ХМЕЛЬНИЦЬКА	1	1
22	ЧЕРКАСЬКА	1	1
23	ЧЕРНІВЕЦЬКА	1	1
24	ЧЕРНІГІВСЬКА	2	2
РАЗОМ		24	60

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

ІНДИКАТОР 2

КІЛЬКІСТЬ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

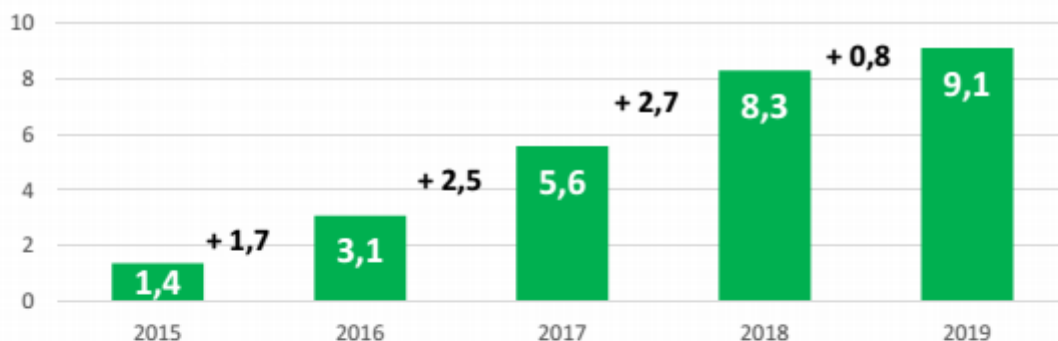

у 2015 - 2019 рр. створено

888 (+4)*

об'єднаних територіальних громад (з них **82** очікують рішення ЦВК про призначення перших виборів (в тому числі **45** ОТГ, у яких вибори не відбулись у зв'язку з введенням воєнного стану) та **24** міста обласного значення, до яких приєдналися ТГ

КІЛЬКІСТЬ ЖИТЕЛІВ В ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАДАХ (млн. осіб)

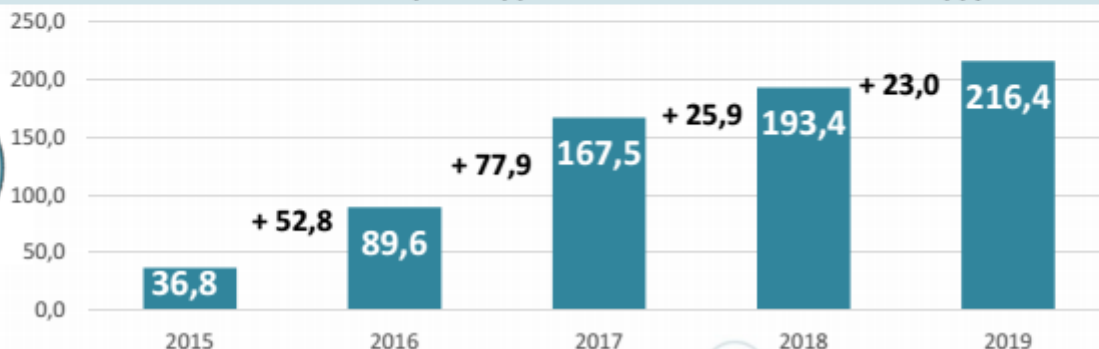
9,1 млн. осіб

проживають в ОТГ (26,0 % від загальної чисельності населення України**)

** за даними Держстату України станом на 01.02.2019

** без урахування тимчасово окупованої території

ПЛОЩА ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД (тис. кв. км.)

216,4 (+1,2)*

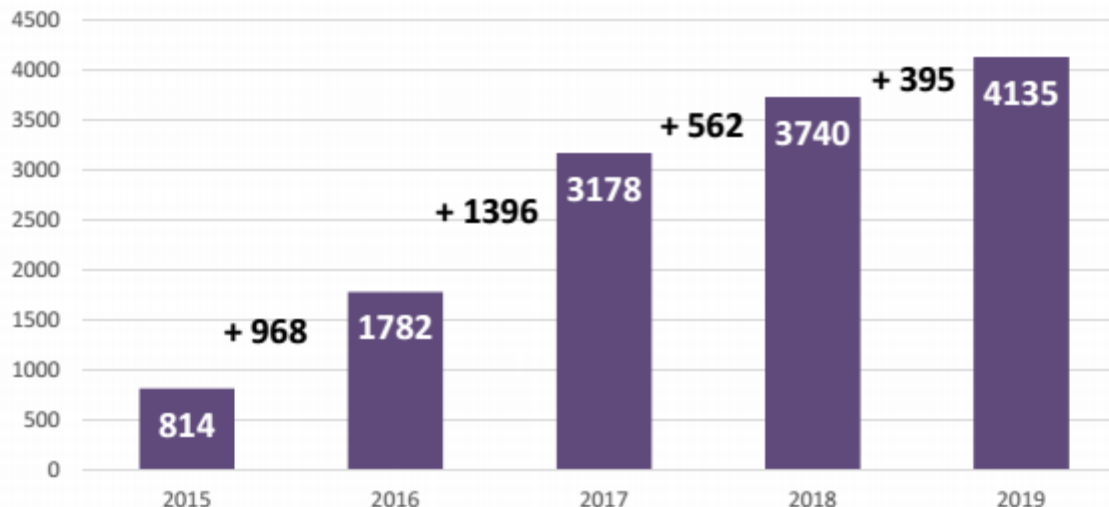
ТИС. КВ. КМ

площа ОТГ (38,7 % від загальної площі України**)

** без урахування тимчасово окупованої території

КІЛЬКІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД, ЩО ОБ'ЄДНАЛИСЯ ТА ПРИЄДНАЛИСЯ

у 2015 - 2019 рр.

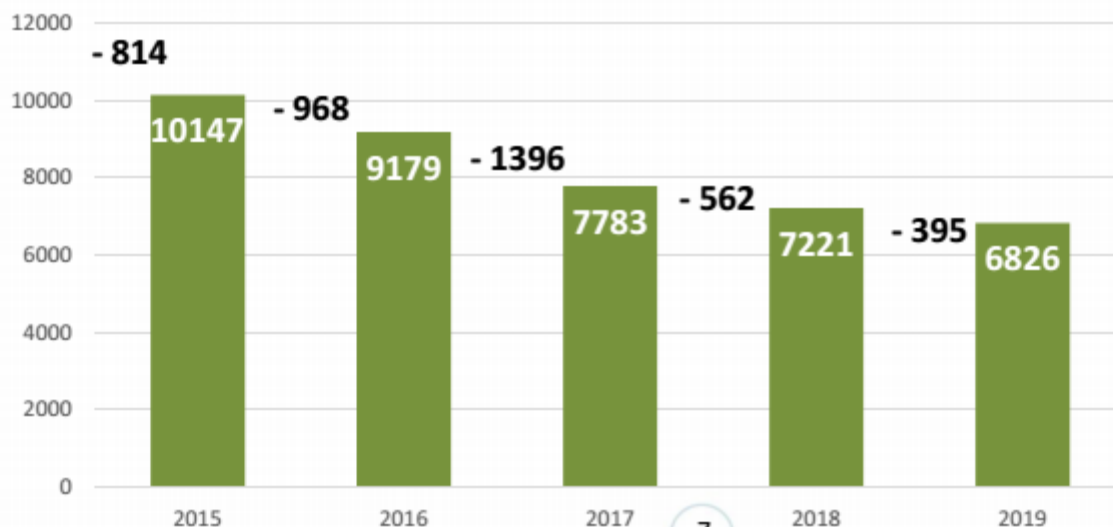

4135 (+25)*

територіальних громад
об'єдналися, приєдналися
(37,7 % від загальної кількості рад
базового рівня станом на 01.01.2015 р.**)

** без урахування тимчасово окупованої території

КІЛЬКІСТЬ НЕОБ'ЄДНАНИХ ТА НЕ ПРИЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД

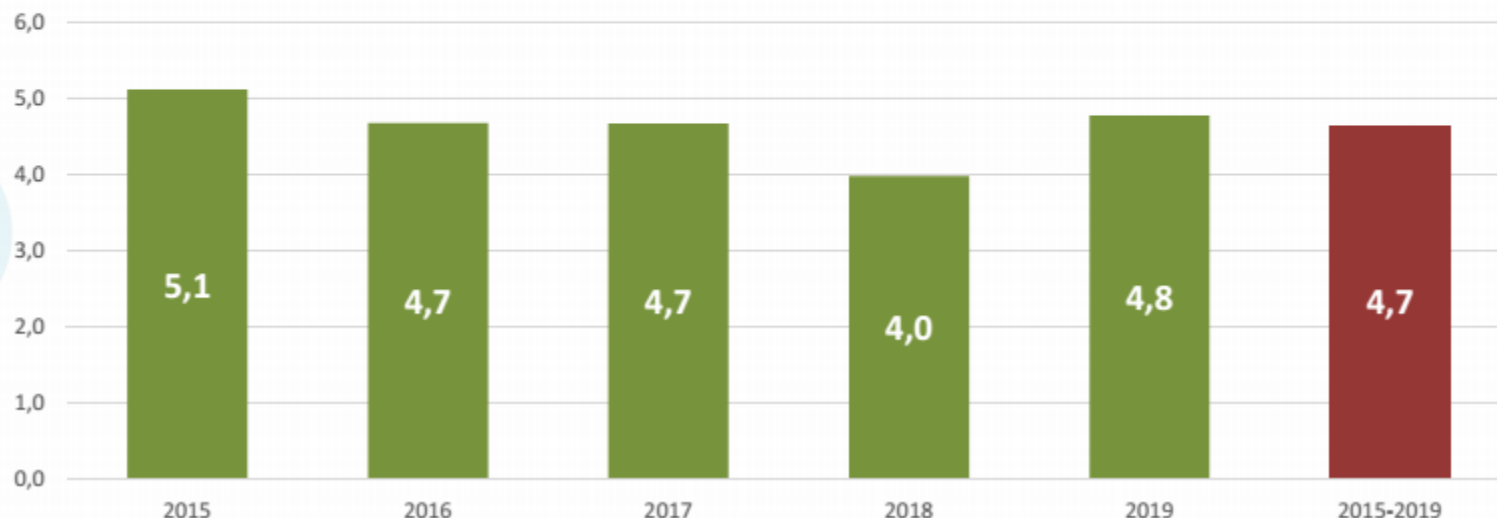

6826 (-25)*

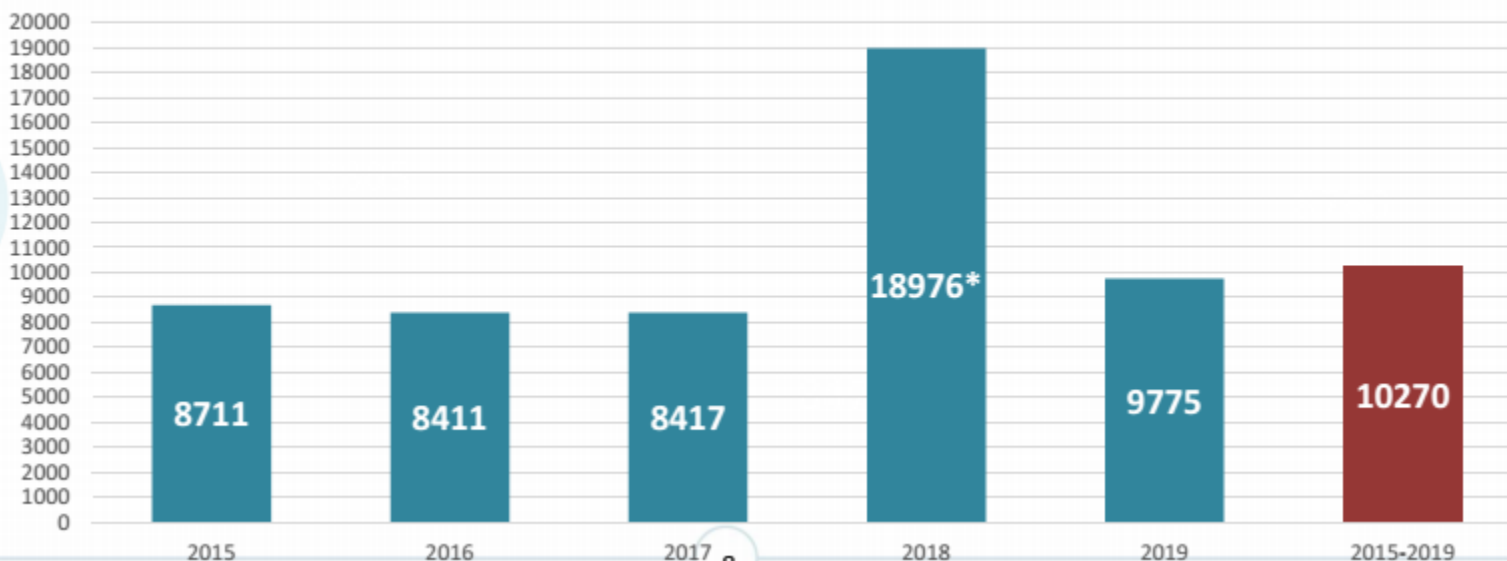
територіальних громад
залишається необ'єднаними
(62,3 % від загальної кількості рад
базового рівня станом на 01.01.2015 р.**)

** без урахування тимчасово окупованої території

Середня кількість територіальних громад, що об'єдналися в одну ОТГ

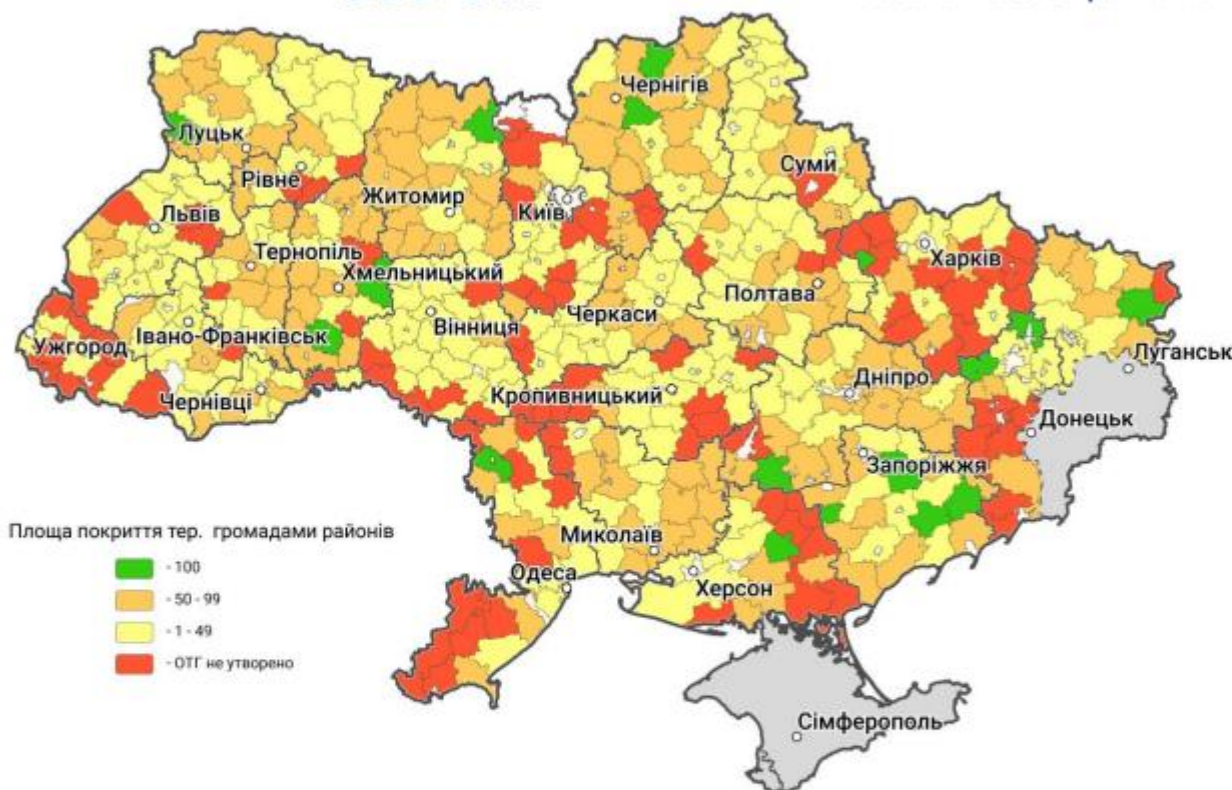

Середня чисельність населення однієї ОТГ (осіб)

888 ОТГ

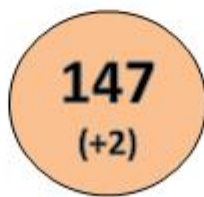
всього 490 районів

ОБЛАСТЬ	РАЙОНИ				
	100%	50-99%	1-49%	0%	Загальна к-сть
АР Крим	0	0	0	0	14**
ВІННИЦЬКА	0	1	20	6	27
ВОЛИНЬСЬКА	1	9	6	0	16
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	1	13	7	1	22
ДОНЕЦЬКА	2	3	2	6	18**
ЖИТОМИРСЬКА	1	16	6	0	23
ЗАКАРПАТСЬКА	0	0	5	8	13
ЗАПОРІЗЬКА	4	9	7	0	20
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	0	2	11	1	14
КИЇВСЬКА	0	4	10	11	25
КІРОВОГРАДСЬКА	0	1	10	10	21
ЛУГАНСЬКА	1	5	5	1	18**
ЛЬВІВСЬКА	0	2	14	4	20
МИКОЛАЇВСЬКА	0	11	6	2	19
ОДЕСЬКА	1	6	8	11	26
ПОЛТАВСЬКА	0	8	14	3	25
РІВНЕНСЬКА	0	4	9	3	16
СУМСЬКА	0	5	12	1	18
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	0	7	9	1	17
ХАРКІВСЬКА	1	5	7	14	27
ХЕРСОНСЬКА	1	5	5	7	18
ХМЕЛЬНИЦЬКА	3	10	5	2	20
ЧЕРКАСЬКА	0	6	12	2	20
ЧЕРНІВЕЦЬКА	0	3	7	1	11
ЧЕРНІГІВСЬКА	2	12	8	0	22
РАЗОМ	18	147	205	95	490**

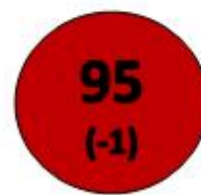
Районів, де 100% території покрито ОТГ

Районів, де 50...99% території покрито ОТГ

Районів, де 1...49% території покрито ОТГ

Районів, де не утворено ОТГ (без урахування 25 районів окупованих територій)

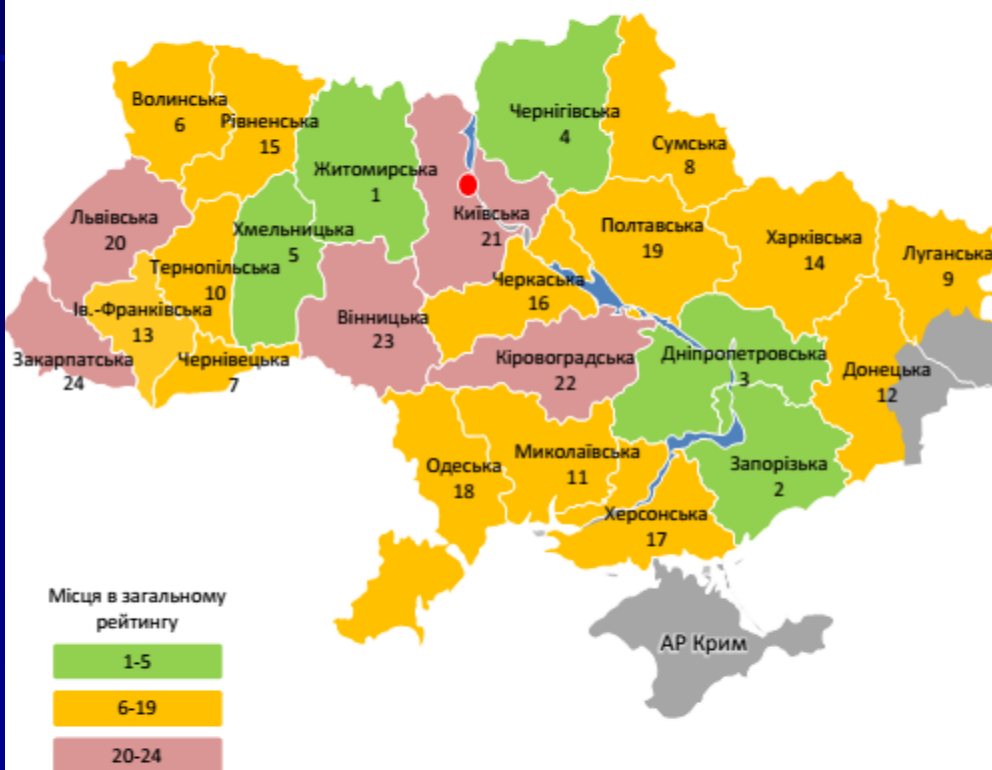

** Окупованих районів АРК, Донецької та Луганської областей

* у порівнянні з минулим місяцем

РЕЙТИНГ ОБЛАСТЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ГРОМАД ЗАГАЛЬНИЙ РЕЙТИНГ ТА МІСЦЕ ЗА ПАРАМЕТРАМИ

ІНДИКАТОР 3

ОБЛАСТЬ	Загальний рейтинг	РЕЙТИНГ ОБЛАСТЕЙ ЩОДО ФОРМУВАННЯ СПРОМОЖНИХ ГРОМАД						
		1	2	3	4	5	6	7
		Кількість населення ОТГ, МОЗ (тис. осіб)	Площа ОТГ, МОЗ	К-сть територіальних громад, що не об'єдналися	Райони в, не охоплені об'єднанням, приєднанням	К-сть ОТГ, з чисельністю менше 5 тис. осіб	Міст обласного значення, у яких відбулось приєднання	Покриття перспективними планами
ЖИТОМИРСЬКА	1	5	1	1	1	11	2	4
ЗАПОРІЗЬКА	2	3	2	2	1	18	5	1
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	3	2	3	5	2	14	7	1
ЧЕРНІГІВСЬКА	4	4	5	4	1	13	1	6
ХМЕЛЬНИЦЬКА	5	8	4	3	8	7	6	1
ВОЛИНСЬКА	6	10	6	6	1	10	9	1
ЧЕРНІВЕЦЬКА	7	15	8	10	7	6	1	9
СУМСЬКА	8	9	11	12	3	12	8	2
ЛУГАНСЬКА	9	6	9	7	6	22	9	1
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	10	16	10	9	4	15	1	5
МИКОЛАЇВСЬКА	11	7	7	8	10	16	5	10
ДОНЕЦЬКА	12	1	13	11	18	4	9	12
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКА	13	20	15	18	5	2	6	7
ХАРКІВСЬКА	14	11	20	20	20	1	8	1
РІВНЕНСЬКА	15	23	18	16	12	9	4	1
ЧЕРКАСЬКА	16	13	12	13	9	21	6	13
ХЕРСОНСЬКА	17	17	14	14	15	19	4	8
ОДЕСЬКА	18	14	17	17	16	3	9	17
ПОЛТАВСЬКА	19	12	16	15	11	20	6	15
ЛЬВІВСЬКА	20	19	19	19	13	8	9	11
КИЇВСЬКА	21	22	22	21	17	5	4	14
КІРОВОГРАДСЬКА	22	18	21	23	19	17	9	3
ВІННИЦЬКА	23	21	23	22	14	14	3	16
ЗАКАРПАТСЬКА	24	24	24	24	21	1	9	18

Примітка: 1. при розрахунку рейтингу за параметрами «Кількість населення спроможних громад (ОТГ, МОЗ)», «Площа спроможних громад (ОТГ, МОЗ)» «Кількість територіальних громад, що не об'єдналися та не приєдналися» враховувалися також дані тих МОЗ (міст обласного значення) у яких ще не відбулося приєднання.

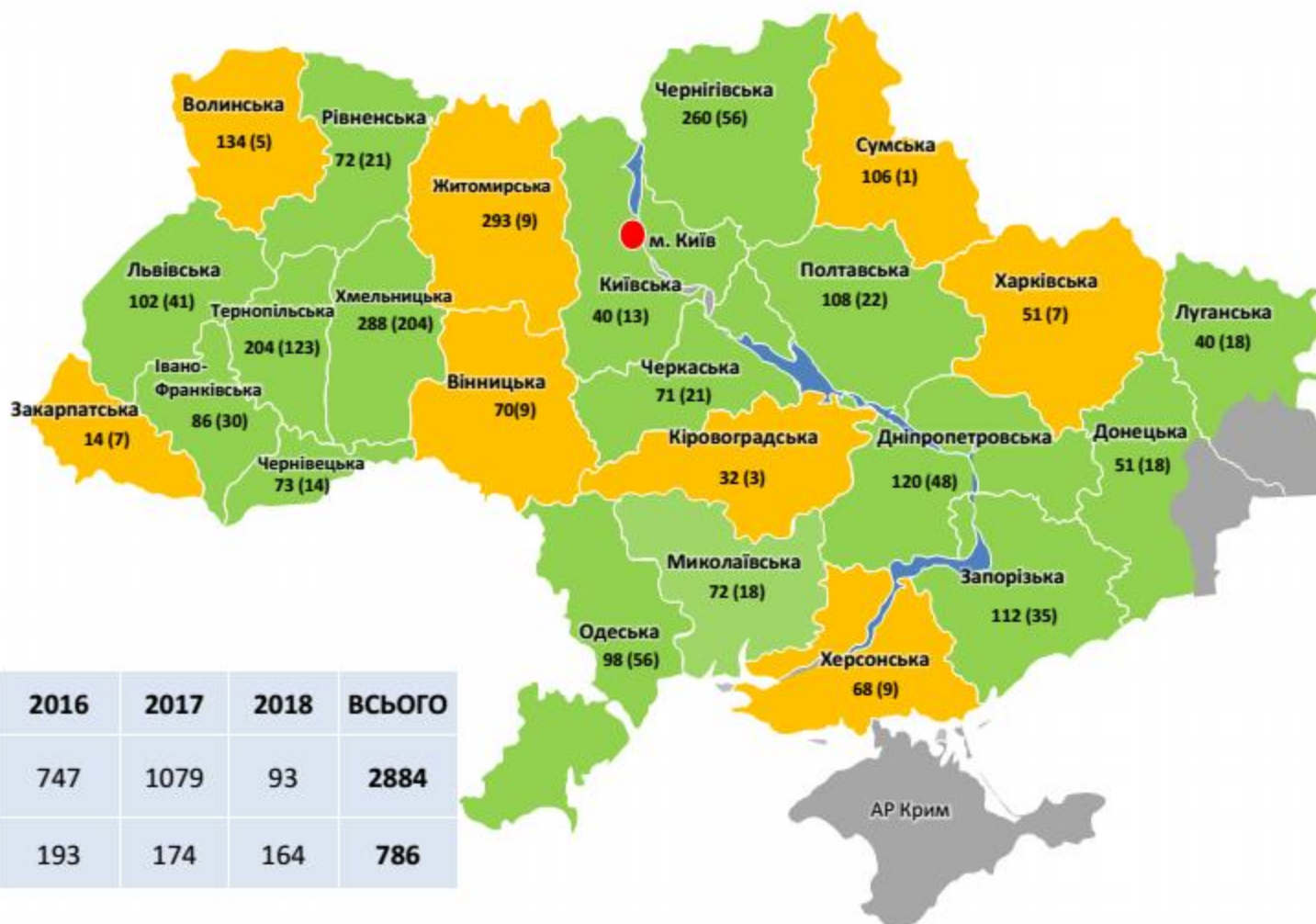
Область	жителів ОТГ та міст обл. знач., до яких приєдналися тер. громади (%)	жителів міст обласного значення без об'єднання (%)	жителів ТГ, що не об'єдналися (без міст обласного значення, %)
ВІННИЦЬКА	44,31	7,31	48,38
ВОЛИНСЬКА	35,93	36,53	27,54
ДНІПРОПЕТРОВСЬКА	18,53	71,99	9,48
ДОНЕЦЬКА *	16,45	77,64	5,91
ЖИТОМИРСЬКА	68,27	13,55	18,18
ЗАКАРПАТСЬКА	5,67	20,82	73,51
ЗАПОРІЗЬКА	29,47	58,17	12,36
ІВ.-ФРАНКІВСЬКА	26,04	27,11	46,85
КИЇВСЬКА	16,61	34,58	48,81
КІРОВОГРАДСЬКА	15,32	43,43	41,25
ЛУГАНСЬКА *	32,08	49,64	18,28
ЛЬВІВСЬКА	13,64	44,9	41,46
МИКОЛАЇВСЬКА	27,64	54,01	18,35
ОДЕСЬКА	14,3	55,25	30,45
ПОЛТАВСЬКА	23,65	46,57	29,78
РІВНЕНСЬКА	23,45	25,9	50,65
СУМСЬКА	31,99	47,15	20,86
ТЕРНОПІЛЬСЬКА	59,32	4,48	36,2
ХАРКІВСЬКА	10,85	60,52	28,63
ХЕРСОНСЬКА	25,16	38,39	36,45
ХМЕЛЬНИЦЬКА	41,81	38,25	19,94
ЧЕРКАСЬКА	28,06	40,13	31,81
ЧЕРНІВЕЦЬКА	37,04	29,23	33,73
ЧЕРНІГІВСЬКА	47,8	34,68	17,52
Разом Україна	25,95	43,76	30,29

* без урахування тимчасово окупованої території

2884старост в ОТГ,
з них:

обрано —

786
(27,3 %)

	2015	2016	2017	2018	ВСЬОГО
ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ СТАРОСТ	646	747	1079	93	2884
ОБРАНО СТАРОСТ	256	193	174	164	786

102 (32)

загальна кількість старост (обрано старост)

975

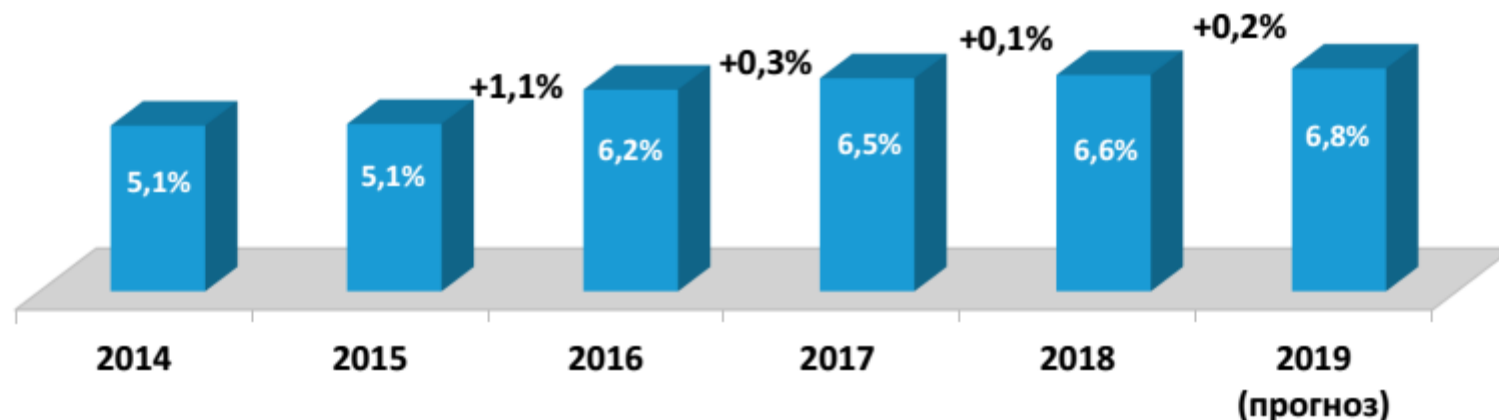
Територіальних громад

уклали 381(+21)*

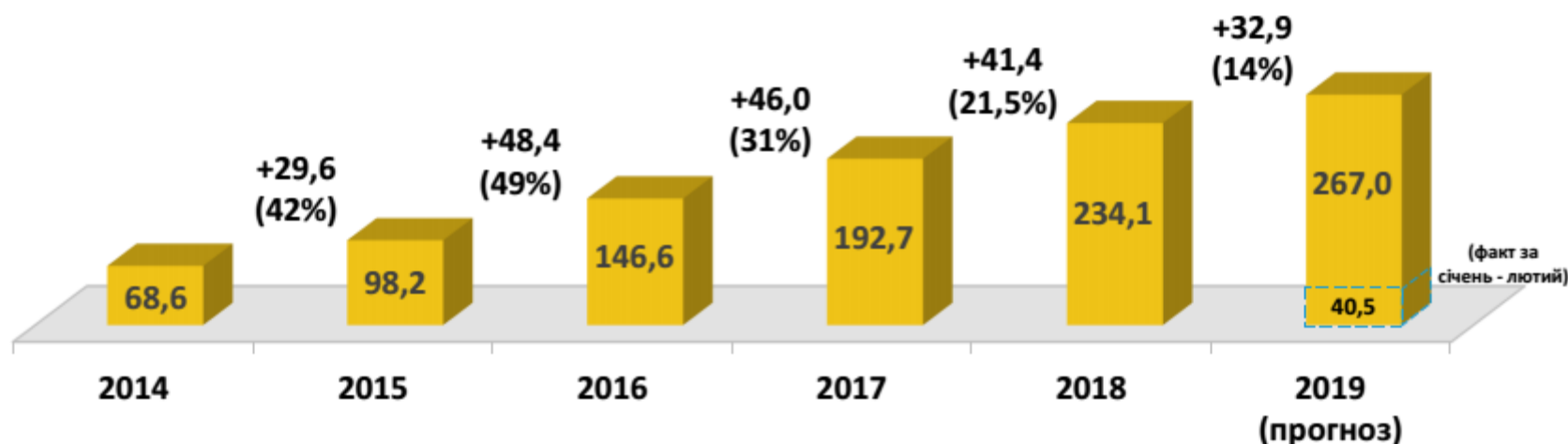
договір міжмуніципального
співробітництва

Область	Загальна кількість проектів співробітництва	в тому числі					К-сть тер. громад, що скористалися міжмуніципальним співробітництвом
		ЖКГ	благоустрій	пожежна безпека	освіта, ох. здоров'я, соцзаб. ездпечення	інше	
Вінницька	77	17	3		17	40	142
Волинська	12	1	1		2	8	23
Дніпропетровська	9	1		3	2	3	23
Донецька	2	1			1		5
Житомирська	20				13	7	63
Закарпатська	3		2			1	8
Запорізька	8			1	4	3	27
Івано-Франківська	11	2	5		2	2	38
Київська	7			1	2	4	5
Кіровоградська	10			1	5	4	15
Луганська							
Львівська	4		1		1	2	15
Миколаївська							
Одеська	2	1				1	9
Полтавська	99	27	8	28	13	23	278
Рівненська	10	1			5	4	20
Сумська	36	4			15	17	52
Тернопільська	5				3	2	11
Харківська	22	12	4	1		5	77
Херсонська	3					3	9
Хмельницька	3	1		1		1	14
Черкаська	23	6	2	1	1	13	86
Чернівецька	4	1			1	2	11
Чернігівська	11	2			5	4	44
м. Київ							
Всього	381	77	26	37	92	149	975

Частка власних доходів місцевих бюджетів (загальний фонд) у ВВП, у %

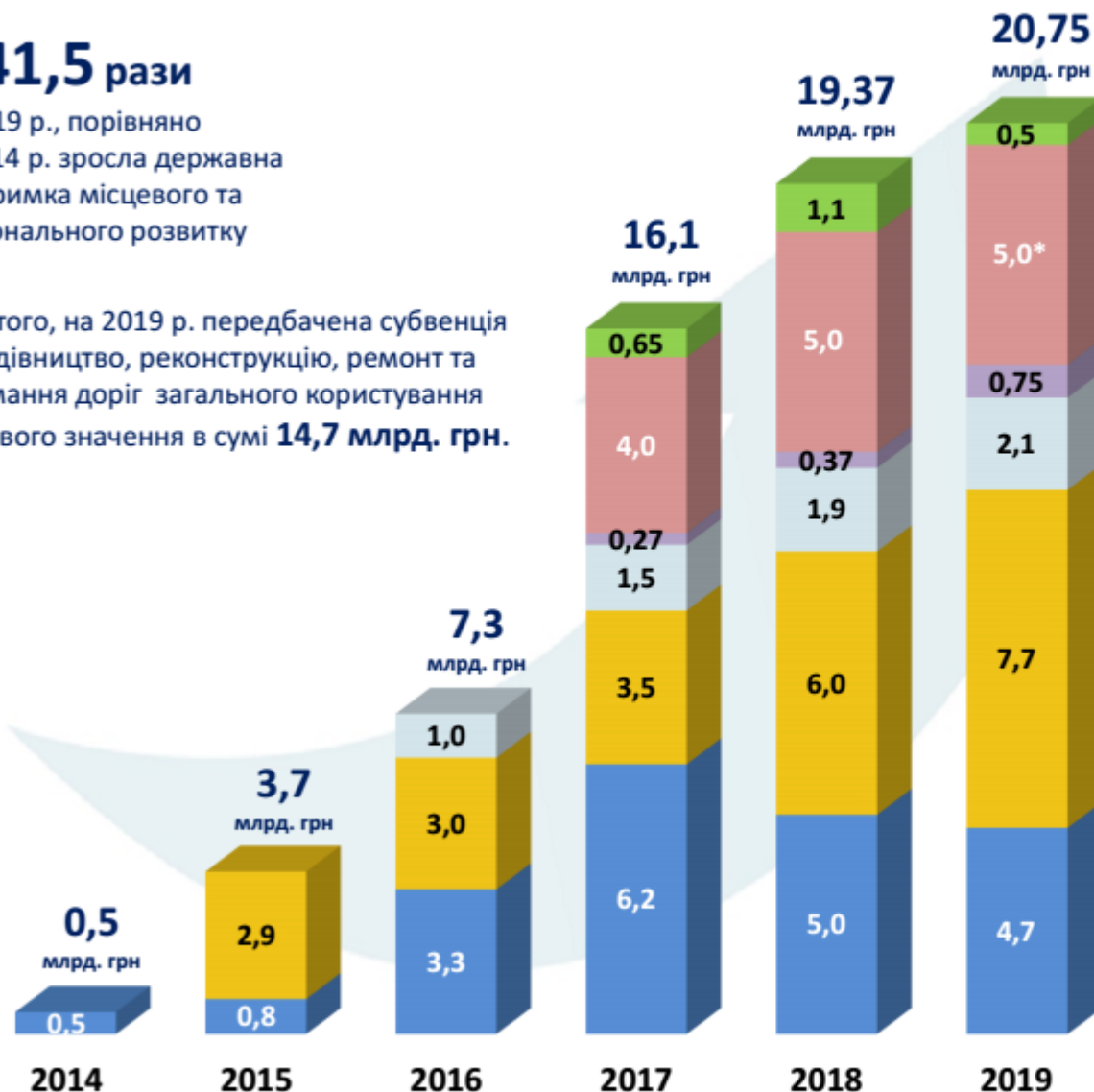
Власні доходи загального фонду місцевих бюджетів, млрд.грн.

у **41,5** рази

в 2019 р., порівняно
з 2014 р. зросла державна
підтримка місцевого та
регіонального розвитку

Крім того, на 2019 р. передбачена субвенція
на будівництво, реконструкцію, ремонт та
утримання доріг загального користування
місцевого значення в сумі **14,7 млрд. грн.**

- Кошти на підтримку секторальної регіональної політики
- Субвенція на розвиток медицини у сільській місцевості (*в т.ч. 4 млрд. грн. – перехідний залишок з 2018 р.)
- Кошти на будівництво спортивних об'єктів
- Субвенція на інфраструктуру ОТГ
- Державний фонд регіонального розвитку
- Субвенція на соціально-економічний розвиток

ТЕРНОПІЛЬСЬКА ОБЛАСТЬ

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СПРОМОЖНОСТІ 36 ОТГ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ ЗА 2017 РІК

№ п/п	Назва ОТГ	Загальна характеристика		Показник 1		Показник 2		Показник 3		Показник 4		Загальний рейтинг
		Площа ОТГ (км²)	Чисельність населення на 01.01.2017 (тис.ос.)	Власні доходи на 1-го мешканця за 2017 рік (грн.)	Рейтинг	Рівень дотаційності бюджетів (питома вага базової/реверсної дотації у доходах) (%)	Рейтинг	Капітальні видатки на 1-го мешканця (грн.)	Рейтинг	Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах (без трансфертів) (%)	Рейтинг	
1	Байковецька	86,2	5,7	11 473,2	5	-9,0%	10	3044,6	19	22,0%	146	22
2	Гусятинська	35,5	8,3	3 908,1	69	-0,5%	44	1014,4	215	14,2%	36	63
3	Великогаївська	141,0	11,2	3 297,7	120	8,6%	144	822,6	285	15,8%	59	147
4	Скориківська	144,1	3,9	3 112,2	141	2,6%	70	1373,5	129	32,0%	272	180
5	Заводська	28,8	4,4	2 956,5	152	-5,3%	20	728,3	310	24,4%	182	168
6	Борщівська	146,8	17,9	2 713,3	179	7,2%	130	635,2	330	15,1%	49	178
7	Гримайлівська	45,0	2,8	2 817,2	170	9,0%	153	326,6	364	16,9%	78	212
8	Підволочиська	350,4	19,6	2 736,8	178	5,8%	115	488,5	354	20,2%	120	213
9	Теребовлянська	398,8	30,2	2 211,6	233	9,4%	158	580,8	338	14,2%	38	214
10	Іванівська	109,6	4,5	2 281,4	224	12,5%	189	924,7	246	25,3%	195	236
11	Великодедерецька	76,9	3,8	2 524,0	204	10,5%	170	577,0	340	21,6%	141	236
12	Микулинецька	93,9	7,9	2 138,6	241	17,8%	243	1020,8	213	26,6%	217	261
13	Почаївська	54,2	9,4	2 025,4	251	18,5%	252	560,7	346	16,1%	69	263
14	Скалатська	224,2	14,2	2 053,5	248	14,8%	211	887,3	262	25,6%	201	264
15	Чернівецька	38,8	2,2	2 753,2	177	16,3%	230	858,0	268	32,2%	276	263
16	Золотниківська	284,3	8,1	1 891,6	267	17,9%	244	1278,2	147	35,0%	294	264
17	Шумська	499,5	21,0	1 682,0	293	18,7%	254	819,6	286	24,0%	172	276
18	Васильковецька	125,9	6,2	1 784,7	279	4,4%	95	705,7	316	39,1%	320	278
19	Новосільська	91,8	3,6	1 532,7	307	20,8%	268	1349,2	132	38,5%	316	283
20	Козлівська	95,6	4,6	2 100,7	243	16,9%	233	544,4	347	28,3%	238	290
21	Озернянська	126,8	6,3	1 482,9	312	28,3%	300	926,5	244	26,1%	209	291
22	Трибухівська	61,0	5,4	1 529,7	308	26,0%	290	884,4	264	26,1%	210	292
23	Мельнице-Подільська	233,4	15,9	934,0	348	35,6%	317	751,6	303	21,3%	138	306
24	Більче-Золотецька	85,5	3,8	1 546,7	305	20,1%	264	687,3	319	27,8%	228	308
25	Скала-Подільська	149,9	9,6	1 549,0	304	22,8%	279	378,4	360	24,4%	181	311
26	Колоденська	78,9	2,8	1 820,4	274	18,8%	255	853,0	272	41,9%	333	314
27	Вишнівецька	74,7	8,2	1 319,2	323	29,8%	303	364,1	361	23,2%	164	321
28	Борсуківська	91,4	4,5	1 712,0	288	18,3%	250	765,5	301	38,4%	315	323
29	Коцюбинська	44,3	2,4	1 326,6	321	28,8%	301	1026,0	210	44,8%	341	331
30	Коліндзянська	108,0	4,6	1 033,2	340	36,2%	318	1128,5	170	50,9%	353	333
31	Лопушненська	58,5	2,3	1 321,8	322	30,2%	306	831,7	279	41,5%	332	346
32	Залозецька	126,2	6,5	1 508,6	310	26,9%	295	543,3	348	34,4%	291	347
33	Озерянська	56,8	2,7	1 730,5	284	20,3%	266	439,0	357	43,7%	340	348
34	Білобожницька	74,2	3,8	1 394,7	318	27,0%	296	797,2	293	63,9%	363	351
35	Коропецька	68,5	4,7	832,3	354	39,7%	325	740,5	304	40,1%	323	356
36	Золотоношська	123,8	10,8	791,1	355	44,7%	334	505,8	352	40,4%	324	364

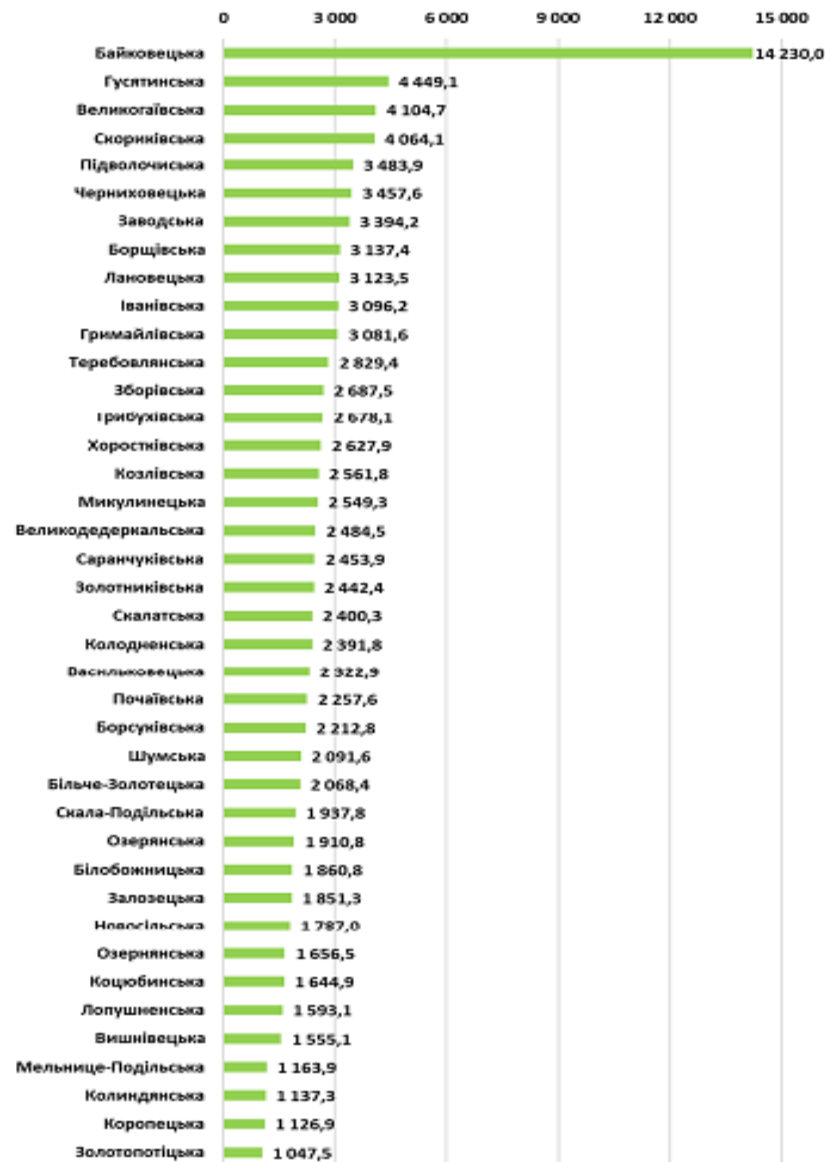
Групування ОТГ за чисельністю населення: ● - понад 15 тис.осіб, ● - від 10 до 15 тис. осіб, ● - від 5 до 10 тис.осіб, ● - менше 5 тис.осіб.

Середній показник надходжень власних доходів на 1-го жителя по 36-ти ОТГ області збільшився на 808,6 грн та склав 2202,4 грн (у тому числі: по 10-ти ОТГ, утворених у 2016 році цей показник зріс у 2,9 рази та становить 2048,0 грн, а по 26-ти ОТГ, утворених у 2015 році – на 42,7% і становить 2241,7 грн).

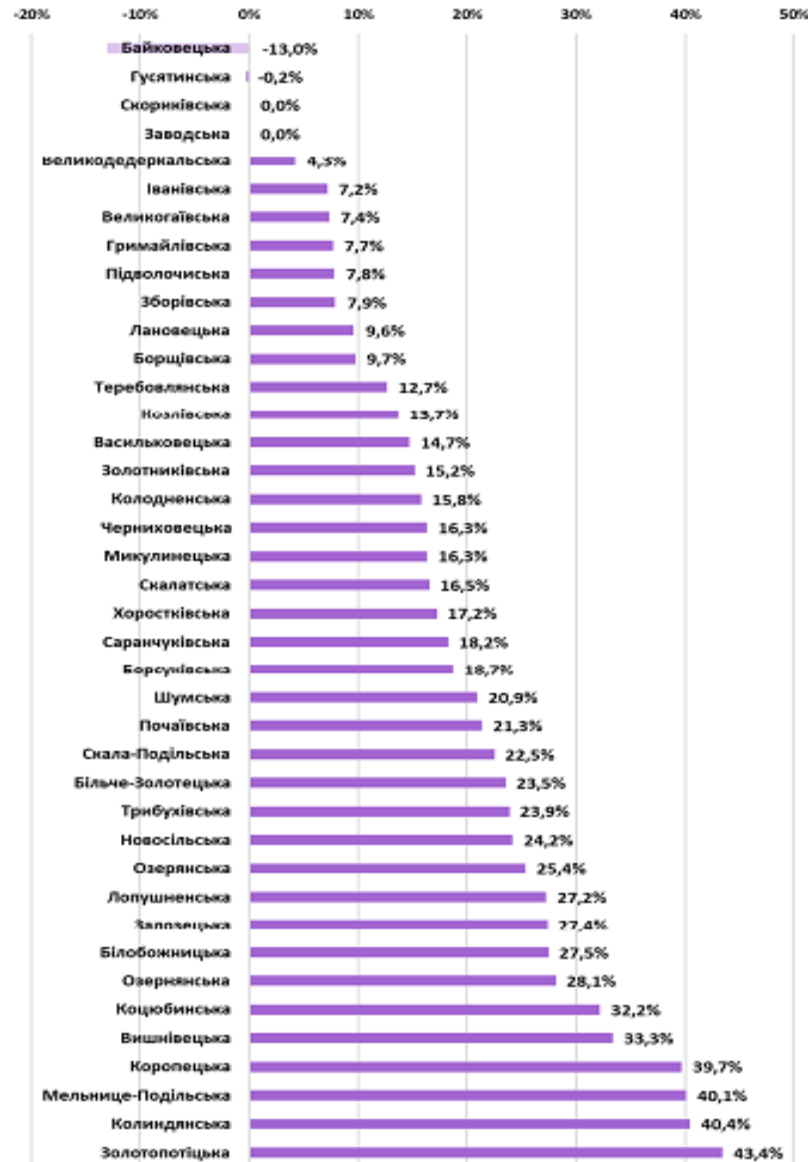
Виходячи з фінансових ресурсів ОТГ за 2017 рік змогли спрямувати кошти на проведення капітальних видатків в сумі 220399,6 тис. грн, що в розрахунку на 1 жителя становить 776,6 гривень.

Найбільша штатна чисельність працівників місцевої ради затверджена Підволочиською ОТГ – 101 особа, найменша – Гримайлівською ОТГ – 12 осіб (станом на 01.07.2017). Виходячи з розрахунку чисельності населення громад та чисельності службовців, можна зазначити, що найбільше навантаження на 1 службовця з надання послуг у Тереховлянській ОТГ – 329 осіб; найменше – у Байковецькій ОТГ – 78 осіб. За підсумками 2017 року найбільша питома вага видатків на утримання службовців у фінансовому ресурсі ОТГ (без урахування трансфертів) припадає на бюджет Білобожницької ОТГ – 64 %, найменша – на бюджет Гусятинської ОТГ – 14 %.

Показник 1
Власні доходи на 1-го мешканця
за 2018 рік, (грн.)

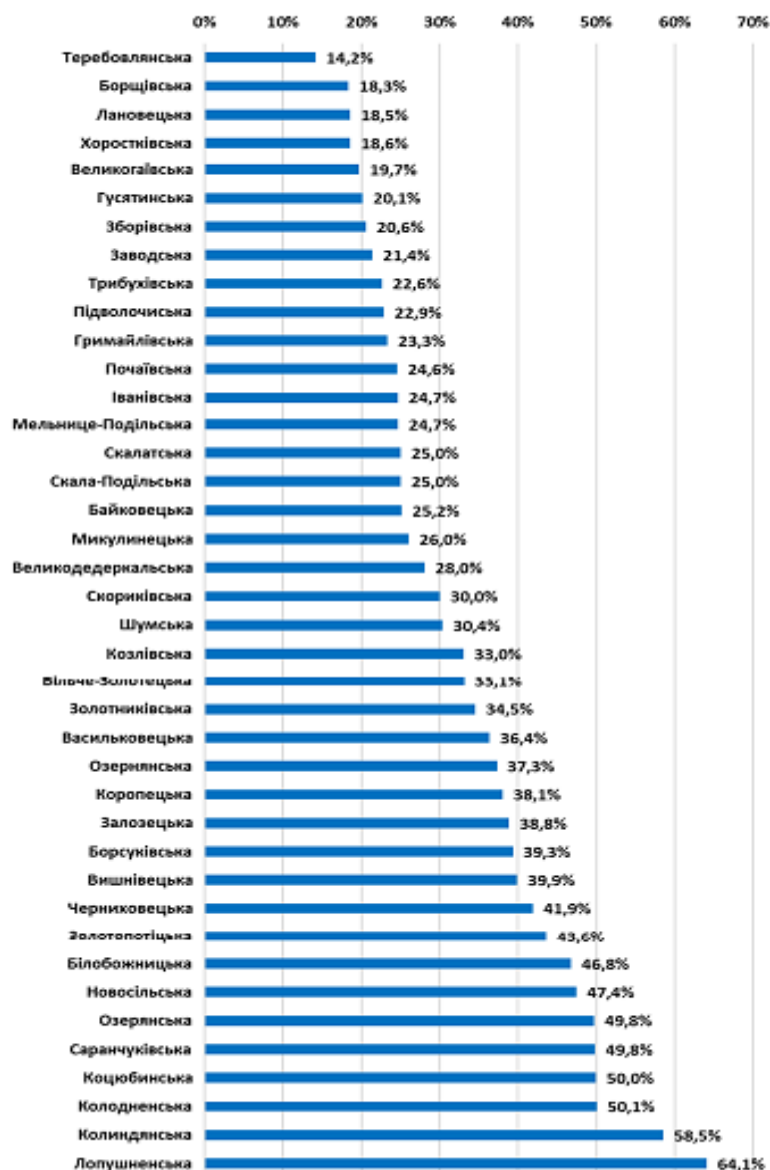

Показник 2
Рівень дотаційності бюджетів
(питома вага базової (+)/ реверсної (-) дотації у доходах), (%)

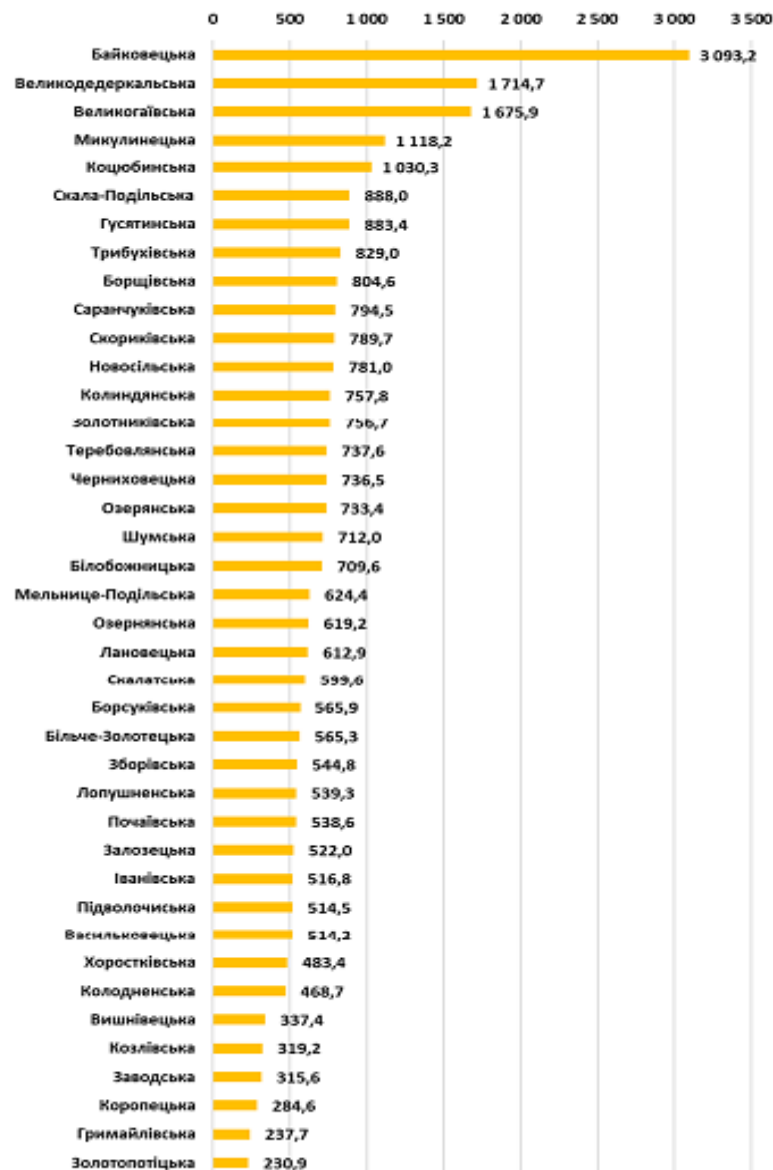

Показник 3

Питома вага видатків на утримання апарату управління у власних ресурсах (без трансфертів), (%)

Показник 4

Капітальні видатки на 1-го мешканця (без власних надходжень бюджетних установ), (грн.)

Політико-економічні виклики децентралізації

- конституційна неврегульованість формування селищних та міських громад;
- кадровий «голод» та професійна некомпетентність;
- невирішеність проблеми функціонування органів влади в районах, всі або переважна більшість громад яких об'єдналася;
- усунення науковців від процесу формування ОТГ;
- засилля вітчизняних та зарубіжних громадських організацій, що здійснюють низькоякісний супровід їх становлення;
- вторинність інфраструктурних чинників формування ОТГ;
- неврахування потенціалу функціонального об'єднання територіальних громад;
- обминання проблеми формування державної муніципальної політики
- неврахування комплексу критеріїв формування спроможної громади та недотримання перспективного плану об'єднання територіальних громад

Резюме

- Необхідним є застосування комплексного підходу до реформування моделі управління розвитком територій та проведення адміністративно-територіальної реформи на основі державного вольового рішення

Жах не у тому, що
щось зміниться — жах в
тому, що все може
залишитися так само.

Ліна Костенко

ДЯКУЮ
за увагу!

